

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Sors diuitiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

cPsal. 87. 10

Conandum
sed cum re-
gatione.

5.

cPsal. 37. 21.

cTob. 4. 23.

Pauperum
amicus
Dei.Tract. 2.
c. 10.
In Regula.
c. de Pau-
perato.Lazarus con-
solatio a.
terna.

rias, quæ pauperes ipsos sequuntur: sic enim paupertatem amplexus est Dominus ille, qui dixit: *e pauper sum ego, & in laboribus à iuuentute mea*: cum autem fui *exaltatus*, statim fui *humiliatus & conturbatus*. Non tamen contra eiusdem prouidentia diuinæ ordinem erit, si in bonum & sanctum finem per media licita, & moderatione conueniente, aliqua temporalia bona tibi procures. Sed tunc etiam debes esse contentus & pacatus, quocumque industria tuæ exitu; accipiendo illum tanquam signum voluntatis & prouidentia Dei, ad maiorem tuam utilitatem; collocando fiduciam tuam in paterna ipsius Dei prouidentia: qui uoluit & constituit, esse aliquos pauperes, ut in eis suauitatem ostenderet, & efficacitatem suæ gubernationis; prospiciendo eorum necessitatibus; & ingentia bona ex eorum miserijs educendo. ô paupertas suprema: quam te pauperes diligenter, si tuum protectorem, Deum esse agnoscerent, *f Pauper & inops* (ait Dauid) *laudabunt nomen tuum Domine*; nam à molestis curis, quas diuitia adferunt, expe diti, sentiunt in se & experiuntur Dei prouidentiam, in reparandis ipsorum necessitatibus: & sic laudes multiplicant, & in virtutum feruore crescunt: *g noli timere* (dicebat Tobias filio suo) *pauperem quidē uitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deū, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene*. Si magnū aliquem amicum haberes ditissimum, non te affligeret multum, quod te pauperē cerneret; propter spem magnam, quod is, intelligens tuam paupertatem, tibi subueniret. Si igitur *Deum amicum* habes, cuius sunt omnes mundi diuitia; cur te ita angit, quod sis pauper; nam sine dubio prospiciet tibi, si ita expedit; idque faciet uis, quas tu minime cogitas, quemadmodum in priori Tomo diximus, adhibito exemplo duarum pauperum *Ruth & Noemi*, quod si permiserit, te pati ac premi; noli tamen angī; si illum tecum habeas: nam (ut S. Hieronymus ait) *assatim diues est, qui cum Christo pauper est*. Quod si dicas, Lazarum obiisse desertū ab hominibus: at propterea protectus fuit ab Angelis: nec vnquam *diues* ille epulo & aarus tantum cordis solatium cum suis omnibus diuitijs, ac delicijs habuit; ac ipse *Lazarus* cum suis vlceribus & miserijs. Et per totam æternitatem sortes illorum erunt ita commutate, ut diues in æternis tormentis crucietur, pauper uero æternis gaudijs fruatur.

§. 2. Sors diuitiarum.

SI DIUITIARVM sors tibi obtigit, quæ magni in mundo fit; sed simul scupis esse perfectus, non debes tuum solatium collocare in maiori honore, utilitate, aut delicijs, quas hæc sors secum tibi adfert: sed in eo, quod Dominus noster paterna sua prouidentia illam sit tibi largitus; ita ut, si paupertatis sortem dare uoluisset, libenter eam fuisses accepturus. Et, si in

futurum

futuram id statuere voluerit, his paratus voluntatem tuam illius voluntati subijcere; summam diuitias reputando quod eam habeas sortem, quam Deus tibi dederit, qualiscunque illa fuerit. Quod si hunc animum ac dispositionem habes, simul etiam credere potes, supremam caelestis tui Patris providentiam, voluisse te per hanc sortem & viam diuitiarum deducere: eod quod praeviderit, eas fore aptum medium tuae salutis; teque illis versusurum eo modo, quem ipse suggereret, suaque gratia te ad id iuaret. Et in hunc solum finem gaudere debes, quod temporales habeas diuitias: ut per eas possis spirituales & aeternas comparare: & paratus esse ad eas distribuendas, aut aliter deferendas, quando cunque id opus fuerit ad placendum Deo, & animam tuam saluandam. Et hac ratione illas coniunges cum *h paupertate spiritus, eris que beatus*; & partem habebis in *regno caelorum*, quod est pauperibus **promissum**. Et quamvis in hac sorte non imiteris corporalem ipsius Saluatoris paupertatem; poteris eam in affectu imitari, attribuens demissam hanc tuam sortem tuae imbecillitati cui annuens ipse Dominus, noluit sortem paupertatis tibi dare, ne forte damna subires inuitae paupertatis, quae semper est cupida. Praeterea attendendum tibi est, quod *Deus* (ut dixit Iob) *potentes non abiicit, cum ipse sit potens*; & similiter cum sit ipse diues, non abiicit diuites. Et (ut ait S. Gregorius) *non est census in crimine sed affectus*: hoc est, non est culpa, bona fortunae habere, quae Deus creauit & distribuit; sed culpa est deprauatus affectus, quo illa possidentur: quem si mortifices, & bene diuitijs vtaris, eris Deo ipsi similis, qui aequae sanctus est ac diues: licet maxima ipsius diuitiae sint spirituales, ac caelestes, quibus cupit suos electos dirare. Ex quo prouenit, ut cum ex prouidentia speciali terrenas eis tribuit diuitias: in eum id finem faciat, ut per eas illi caelestes consequantur: quas par est, in potiori & primo loco ponere, utpote maioris valoris & pretij. Illud enim est inter iustos & peccatores, & inter eos, qui saluantur, & qui damnantur, discrimen: quod peccatoribus dat etiam **Deus** temporales diuitias; sed eas illi tantum faciunt, ut spiritualibus & aeternis praeponent: quemadmodum (ut perpendit Sanctus Bernardus) significauit Patriarcha Isaac cum propheticis spiritu filii Iacob & Esau benediceret: eis enim est verbis usus, sed in uerso ordine, nam cum benedixit Iacob, dixit: *Et det tibi Deus de rore caeli, & de pinguedine terra*; benedicens autem Esau dixit: *in pinguedine terra, & in rore caeli desuper erit benedictio tua*: qua varietate significauit, **DEVM** Dominum nostrum, etsi benedicat electis per Iacob significatis, & reprobis per Esau, offerens illis utraque diuitias: at illi non eodem modo benedictionem accipiunt: nam *electi* ita diuinae prouidentiae ordinem sequuntur ut ab eo non recedant, sed primo loco benedictionem collocent in bonis *caelestibus*, & spiritualibus diuitijs: tanquam additamentum autem temporales accipiunt.

Diues si re-
signatus &
bene utatur
sua sorte.

2.

Finis diui-
tiarum.
h Mast. 5.3.

3.

Paupertas
spiritus.

4.

Iob. 3.5.

Lib. 10. Mo-
ral. 17.
Deus san-
ctus & diues.

Terrena
sunt propter
caelestia.

Serm. 13.
paruorum.

k Gen. 27.
28.39.

*Iusti cele-
stes, impij
terrenas eli-
gunt diui-
tias.*

5.
*Diuis sanctus est mi-
raculum.
I Eccl. 31.*

1.
*Diuitias
possessas
contemnere
difficile.*

in 1. Cor. 7.
30.

2.

non magni facientes, quod multa illæ sint, aut pauca: non enim seruiunt Deo, vt has ab illo obtineant; nec ab eius obsequio desistent, propterea quod auferat; nec in eo solatium suum & quietem ponunt, quod sint diuites; nec illud amittent, aut tristabuntur, quod sint pauperes: modò placeant Deo, & cælestia dona accipiant: At *reprobi*, sicut Esau, diuinæ providentiæ ordinem immutant: ac præcipuè respiciunt bona ipsa *terrena*, non magni facientes cælestia; nec virtutes, nisi quatenus illa apprehendunt tanquã media, vt voti compotes euadant: & sic facillè vtraque amittunt: quia laxant cupiditatibus habenas, & cum morte expirant omnes eorum felicitates.

Hinc licet ascendere ad finem altiore, quem magnus DEVS noster respicit, cum statuit aliquos ex suis *electis* esse *diuites*, vt omnipotentiam & immensam Sapientiam suam manifestet; coniungendo vitæ sanctitatem, & virtutum præstantiam cum possessione diuitiarum; & temporales diuitias cum spiritualibus: quod & rarum est, & valdè admirandū, vt pulchrè significauit Sapiens, cum dixit: *I Beatus diuis, qui inuentus est sine macula, & qui post aurum non abiit, nec sperauit in pecunia, & thesauris. Quis est hic, & laudabimus eum: facit enim mirabilia in vita sua.* quod est dicere: beatus ille vir est, qui diuitijs abundans, non est maculatus aliquã culpâ ex eorum occasione: quia verè talis cupiditatem earum coërcuit, & mortificauit: siquidem nec eius cor abiit post aurum, nimium illud amando; nec fiduciam suam magis in eo posuit, quàm si illud non haberet. At quis ad eò erit perfectus, vt ad tantam mortificationem perveniat, tantamque felicitatem obtineat? rarum certè erit, vel inter multos diuites vnum talem inuenire: sed qui inuenietur, singulari laude dignus erit: nam à diuina gratia præuentus & adiutus, verè fecit rara & mirabilia in vita sua. Quor verò, & qualia hæc erunt? idem Sapiens *tria* ponit valde præstantia, in quibus suprema diuitum perfectio consistit.

Primum est, quod vincat vincentem, & triumphantem de mortalibus, non diligendo, nec æstimando aurum, quod illi ad eò diligunt, & tanti faciunt: ex cuius cupiditate, & possessione, multi se eius obsequio subiiciunt, & tanquam Deum suum adorant: & quamuis dicamus, facile esse pecuniam contemnere, cum non habetur; nec curare diuitias, cum non possidentur: difficillimum tamen est, eas habere, & contemnere; possidere, & nihili facere: iuxta illud Apostoli, *in qui emunt tanquam non possidentes sint*: quia quod emunt, affectu quodam possident ad eò libero, & ab omni cupiditate expedito, atque si non essent eius Domini.

Et hinc *secundum* oritur mirabile, quod est, ad eò generosum habere cor, vt non propter diuitias euascat, nec fiduciam suam magis in eis ponat, quàm si illas non haberet. Neque enim mirum est, quod pauper sit hu-

milis,

milis, nec exiguis suis facultatibus fidat: rarum tamen est, ac mirum, quod diues non sit superbus, arrogans, sibi que ac diuitijs confidens: ac propterea Apostolus discipulum suum Timotheum monet, dicens: *n diuitibus hu- us facili praecepe, non sublimè sapere, nec sperare in incerto diuitiarum*; quae tam sunt inconstantes. Hæc duo mirabilia sunt quasi lapis Lydius ad digno- scendam perfectam diuitis virtutem: de quo mox subiicit Sapiens: *o qui probatus est, & examinatus in p conflatario argenti, & in fornace auri, & perfectus inuentus est. Qui potuit transgredi legem Dei, & non est transgressus*; & cum posset propter diuitias *facere mala, non fecit*: sed auxilio diuino adiutus, fu- nosos cupiditatis suæ impetus retudit, ac vicit. Estq; magnū signū, quod Charitas sit in ipso valde perfecta: nam, vt S. August. dixit: Charitatis per- fectio est, omni cupiditate carere. Et quoniā *p nemo potest duobus Dominis seruire, nec Deo & Mammona*: qui omninō mammonā & pecuniam contem- nit, satis ostendit, se Deum accepisse pro vnico suo Domino.

ET HINC prouenit *tertium* mirabile tanquam effectus reliquorum, cum scilicet diues non satis sibi esse existimat, diuitijs non abuti, cum pos- set sed eisdem vtitur optimè in utilitatem multorum: dando scilicet libe- raliter amicis; mutuando indigentibus, absque spe lucri; & subuenien- do ex misericordia pauperibus: aded se liberalem in hoc ostendendo, vt *elemosynas illius enarret omnis Ecclesia sanctorum*, laudando eius pieta- tem, & liberalitatem in eis, & ipsemet Deus illum laudabit, *eritq; illi ex eo gloria aeterna, & stabiliet ac confirmabit bona illius*, & diuitias: eò quod tam pie & bene eas expendat, ac demū aternā gloriā illum remunerabit.

INTER hos diuites aded excellentes eminent præcipuè aliqui, quos Do- minus speciali sua providētia eligit, vt Officio fungatur maiorum ipsius E- leemosynariorum, eum in modum, quo Reges & Principes solent *elemo- synarios suos maiores* habere, quibus partem aliquam suorum reddituum tradunt in pauperes, iuxta directionem sibi traditam distribuendam. Ita etiam Rex caelestis habere vult suos eleemosynarios maiores in hoc mun- do, quibus ex immenso suo patrimonio magnas confert diuitias, vt ipsius nomine eas pauperibus distribuant: suggeritq; illis speciales inspirationes, quibus adhæc misericordiæ opera præstanda afficiantur, sentientes etiam magnam consolationem & oblectationem, dum ea exercent. Et in eundem finem remouet omnia impedimēta, quæ esse possent: nam si coniugati sūt, non dat illis proles, aut si dedit, eas aufert, vt sic pauperes faciāt heredes. Alii aufert nepotes, in quos ipsorum bona effluebant. Alios conuicit in ali- quas angustias, vt earum remedium, profusioribus eleemosynis quærāt. Et q; maximū est, aufert illis nimi ad pecuniā affectū; faciens, eos in se ipsis experiri veritatē illius promissionis: *q date & dabitur vobis; & illius sentētia;*

Diues ferè
superbus.
n. Tim. 6.
17.

o Ecd 31. 10
p Prou. 27.
21.

Lib. 83. 99.
q. 36.
p Mat. 6. 24

3.
Diuitis be-
nè uti pau-
corum est.

4.

Elemosy-
narij maio-
res Dei.

q Luc. 6. 38.

1 *Prov.* 19. 17.*Torres in
sua Philo-
sophia mo-
rali l. 2 c. 12.**Sancti Elee-
mosynary.**Diuites pij
hospitalia
Pauperum.*1 *Ecc.* 31. 11.*Tract.* 3. c. 12.2 *Ecc.* 31. 8.b *Luc.* 18. 14.

*generatur Domino, qui miseretur pauperis: quò enim ipsi sunt in faciendis eleemosynis profusiores: eò Deus est liberalior in largiendis illis pluribus diuitijs. ita vt sancti à quadã contentione agere videantur cum Deo sito: dantes pro ipsius amore quod habent; & ab eodem plura recipientes. Quemadmodum experti sunt duo insignes eleemosynarij *Tiberius secundus Constantinopolitanus Caesar, & S. Ioannes Patriarcha Alexandrinus*, qui cum cogitarent Deum vincere in ijs, quæ ipsius amore pauperibus largiebantur: aduertebant se plane victos à Deo, quòd multò plura acciperent. nec mirum est quòd Deus in hoc conflictu superior euadat: nam cum ipse meritis, qui eleemosynam accipit in paupere, aduertit se quodammodo obligari, vt eleemosynam accipit in paupere, aduertit se quodammodo obligari, vt eleemosynam sibi facienti, multò plura reddat. Et quoniam eum fecit suam eleemosynarium, multa illi dat, quæ ipsius nomine in egenos distribuat.*

Hinc FIT vt domus & facultates temporales horum diuitum sint instar *hospitales* cuiusdam, in quo infirmi curantur; *hospitii*, in quo recipiuntur peregrini; *mensa*, in qua saturantur esurientes; *officina* in qua nudi vestiuntur; *thesauri*, ex quo vincti liberantur; *redemptionis captiuorum*; mortuorum *sepulchri*; & animarum defunctorum *solati*. Et quoniam omnibus bene faciunt, locum habet in illis, quòd Sapiens dixit: *eleemosynas illius enarrabit omnis Ecclesia sanctorum*: quæ autè Ecclesia hæc est, nisi *templa*, quæ ædificant & exornant; *monasteria & hospitalia*, quæ fundant; *Religiosi*, quos alunt; *Viua & Orphan*, ac *populi*, quibus prospiciunt; *infirmi*, quos visitant, & quibus tene-re indulgent; *nudi*, quos vestiunt; *esurientes*, quos satiant; & omnes egeni, quibus iuueniunt: domus enim & fortuna eorum est quasi *sinus Abrahæ* in terra, vbi omnes pauperes suam inueniunt requiem, quibus excellenti illo modo fauent, quem in primo Tomo posuimus, ex ijs quæ fecerat Booz, erga RUTH in eius calamitatibus.

§. 3. *Timor & Fiducia diuitum.*

NECESSA autem hic est, nauis huic diuitum tot diuitijs onerata, & prospero earum vsu feliciter nauiganti *faburram* addere: ne in ea nauigatione pereat. Nam fortè propterea Sapiens, cum diuitis virtutes narraret, dixit: *quis est hic & laudabimus eum*: significans, valde paucos esse, qui perfecti euadant, ita vt neque pauper cupiat esse diues, tantum sibi tribuens, vt velit vnus esse illorum paucorum; nec diues se putet esse tutum; cogitans quod possit esse perfectus: cum magnæ sint superandæ difficultates, vt talis euadat. quemadmodum dixit ipse Saluator, occasione cuiusdam adolescentis, qui se iustum reputabat: *quàm difficile, qui pecunias habens, in regnũ Dei intrabit*: discipulus autè obitu pescatoribus seueritate illius sententiæ, dixit: *c silioli, quàm difficile est, confidentes in pecuniis in regnum Dei*

m. r. 0111